

Kalevi Aho

MOONLIGHT CONCERTO for viola & percussion
CONCERTO FOR ALTO FLUTE & STRINGS

Hiyoli Togawa · Alexej Gerassimez · Sharon Bezaly
Lahti Symphony Orchestra / Anja Bihlmaier
St Michel Strings / Erkki Lasonpalo

AHO, Kalevi (b. 1949)

Concerto for Alto Flute and Strings (2021) 23'32

1	I. <i>Misterioso</i> –	6'42
2	II. <i>Allegro molto</i> –	3'07
3	III. Interludio (<i>Capriccioso</i>) –	1'30
4	IV. <i>Allegro</i> –	4'11
5	V. <i>Furioso</i> –	3'35
6	VI. Epilogue	4'25

Sharon Bezaly *flute*

St Michel Strings · Erkki Lasonpalo *conductor*

Moonlight Concerto 31'58

Double Concerto for Viola, Percussion and Orchestra (2020)

7	I. <i>Largamente</i> –	6'57
8	II. Cadenza –	2'09
9	III. <i>Con moto</i> –	6'49
10	IV. <i>Largo</i> –	6'45
11	V. Canto –	3'00
12	VI. Epilogo e coda	6'15

Hiyoli Togawa *viola* · Alexej Gerassimez *percussion*

Lahti Symphony Orchestra · Anja Bihlmaier *conductor*

Music publisher: Fennica Gehrman

TT: 56'20

Kalevi Aho

Kalevi Aho, one of Finland's foremost contemporary composers, was born in Forssa in southern Finland on 9th March 1949. He commenced violin studies in his home town at the age of ten, and his first compositions also date from this time. From the autumn of 1968 he studied the violin and composition at the Sibelius Academy in Helsinki; his composition teacher was Einojuhani Rautavaara.

After graduating as a composer (1971), Kalevi Aho continued his studies in Berlin (1971–72) as a pupil of Boris Blacher at the Staatliche Hochschule für Musik und darstellende Kunst. From 1974 until 1988 he was a lecturer in musicology at Helsinki University, and from 1988 until 1993 he was a professor of composition at the Sibelius Academy. Since the autumn of 1993 he has worked in Helsinki as a freelance composer.

The central focus of Aho's work consists of large-scale orchestral, chamber and vocal works; to date (spring 2025) his output includes five operas (1978–2013), eighteen symphonies (1969–2023), 43 concertos (1981–2025), three chamber symphonies and a large amount of other vocal, chamber and instrumental music.

He has also made a number of arrangements and orchestrations of works by other composers. The most important of these is the completion of Uuno Klami's unfinished ballet *Pyörteitä* (Whirls). In 1992 the Lahti Symphony Orchestra appointed Kalevi Aho composer in residence, and since 2011 he has been its composer laureate.

In Finland Aho has also gained a reputation as an assiduous writer on music and with his writings and speeches he has also taken a critical stand on the country's cultural and social politics. He has occupied a number of important positions in Finnish cultural life.

Concerto for Alto Flute and Strings (2021)

I composed my Alto Flute Concerto on the initiative of the Romanian-born, Vienna-based flautist Matei Ioachimescu, to whom it is as also dedicated. Matei very much liked my Flute Concerto (2002), which he had performed in Bucharest and Cluj-Napoca (on both occasions with Gabriel Bebeșelea as conductor), and when I met him in Vienna in January 2020, he asked if I would be willing to write a new flute concerto for him. Because one of my other projects in 2020 was to compose a double concerto for flute and harp (for another flautist), I suggested to Matei an alto flute concerto instead of a concerto for the normal flute.

Because the alto flute is not a loud instrument, we also agreed that as the orchestra would consist only of strings, without wind instruments or percussion.

The concerto has six movements, which are played without a break. It begins with slow, mysterious music (*Misterioso*), which is followed by a fast, more virtuosic and dramatic movement (*Allegro molto*). A short, capricious *Interludio* leads to an *Allegro* where the soloist changes instrument to the bass flute. Here the strings play mostly harmonics, and at the end of the fourth movement the soloist also has to produce percussive sounds on the bass flute too, like spitting. This is followed by the most dramatic movement of the concerto, *Furioso*, in which the soloist returns to the alto flute. In the slow last movement, *Epilogue*, the music gradually fades away.

I started work on the composition in November 2020, and the piece was finished at the beginning of January 2021. The première took place in Skopje (North Macedonia); Matei Ioachimescu was the soloist, and the Philharmonic Orchestra of North Macedonia was conducted by Gabriel Bebeșelea.

Moonlight Concerto

(Double Concerto for Viola, Percussion and Orchestra; 2020)

I composed my Double Concerto for Viola and Percussion at the initiative of the Berlin-based musician couple Hiyoli Togawa and Alexej Gerassimez. I had already composed a work for Hiyoli in 2016, *Solo XII – In memoriam EJR* for viola, and she had also performed my Viola Concerto in Germany.

For his part, Alexej Gerassimez has performed my percussion concerto *Sieidi* several times in Germany, Finland and the Czech Republic. When he performed the piece in late September 2018 as soloist with the Essen Philharmonic Orchestra, I went to the concert, and at that time Hiyoli and Alexej suggested that I should compose a double concerto for them. I gladly agreed to write a concerto for such brilliant musicians.

In December 2019, Alexej played *Sieidi* in Oulu in northern Finland. I went to listen to the concert, and he made suggestions for percussion instruments that could be used in the double concerto. At the beginning of January 2020 I was able to start composing. During my visit to Berlin later that month, I visited Alexej's percussion stockroom, where he showed me his instruments and I was able to try them out myself. At the same time, I more or less decided which percussion instruments I would include in the piece. The concerto was completed in late March 2020.

Combining a solo viola and percussion in a work for concert performance was not a simple matter. The percussionist plays only a few instruments in the work, ones that are not usually heard in orchestral concerts: the moon gong (an old Chinese instrument with a sound similar to the tam-tam), a waterphone, a hang drum (a hand-played, tonally tuned instrument, forged from metal, like a developed version of the steel drum), nine large (Thai) gongs of different pitches, a large military drum and a vibraphone played with a bow.

Before I started composing the piece, I listened to a lot of old Japanese music,

and I was particularly inspired by ritualistic *gagaku* music. At the beginning of the concerto, therefore, you can hear echoes of this fine musical tradition, which is more than 1,000 years old. The *shō*, an instrument found in *gagaku* music, gave me the idea of using the accordion as one of the orchestral instruments, creating quiet sonorities in the background.

The piece comprises six continuous movements. The first of these, *Largamente*, begins mysteriously and lingeringly. It features a cadenza for the waterphone, and its orchestral interludes are dominated by melodic heterophony (various instruments playing the same melody in slightly different ways, with different rhythms). The second movement is a short viola cadenza accompanied by a hang drum, dominated by the viola's harmonics.

The third movement, *Con moto*, is not only fast but also the most virtuosic for the soloists in the whole concerto, building up to a powerful climax. Towards the end, the fast hang drum patterns that dominated the early part of the movement gradually start to slow down, and the viola climbs up to the instrument's highest register, above the fingerboard, only to descend from there to a very long, quiet note, C, fading away. Here, for a moment, it is as if the passage of time is completely stopped.

The fourth movement, *Largo*, begins with single notes from the waterphone played with a bow; later, gongs come to dominate the percussion part. The viola part, which begins delicately, becomes increasingly intense and, after the orchestral climax, more virtuosic. The end of the movement recedes into a long, rising glissando in harmonics that leads into the fifth movement, the *Canto*.

The *Canto* is a beautiful, lingering viola cadenza accompanied by just a few instruments, in which the soloist plays and sings at the same time. The sixth movement, the *Epilogue*, is again dominated by rapid motifs from the gongs. At the movement's great climax, the solo viola is used as an orchestral instrument,

doubling the orchestral violins. The music then calms down, and the coda is dominated by swaying, calm motifs from the viola, accompanied by the moon gong, waterphone and hang drum. Finally, there is a very long note (G) from the viola, fading away to nothing, and two quiet strokes from the moon gong.

The concerto is dedicated to Hiyoli Togawa and Alexej Gerassimez. In the context of the work's première performance in Lahti on 31st March 2022, the dedicatees and I added the subtitle 'Moonlight Concerto'.

© *Kalevi Aho 2025*

Few musicians have done more to enrich their instrument's repertoire than **Sharon Bezaly**. Described by *The Times* (UK) as 'God's gift to the flute', she was named as the best flautist in the world by *BBC Music Magazine*. Her influential artistry and spirit of musical adventure are mirrored in the long list of concertos and other pieces written for her. Bezaly has also breathed fresh life into many fine pieces that had fallen into neglect, alongside the standard repertoire, performing worldwide with top orchestras and conductors in venues as the Sydney Opera House, Vienna Musikverein, Suntory Hall and Carnegie Hall, and at the BBC Proms. She is a life member of the Royal Swedish Academy of Music. www.bezaly.com

Hiyoli Togawa is an enquiring and versatile violist. Her musical journey began as a child playing the violin, and she found her voice with the viola. She has studied with renowned mentors and won several competitions. Curiosity and openness characterise the spirit of this German-Japanese-Australian violist, who speaks all three of her native languages fluently. As an artist, she builds bridges between people, cultures and the arts, combining music with painting, video, literature and dance. She performs as a soloist and chamber musician in Europe and Japan, and

collaborates with renowned artists and festivals. She has already released several recordings and is committed to innovative projects. www.hiyoli-togawa.com

Alexej Gerassimez, born in Essen, is an outstanding German multipercussionist and composer renowned for his versatile and innovative performances. His repertoire encompasses classical music, contemporary works and his own compositions. Gerassimez performs worldwide as a soloist with prestigious orchestras such as the Bavarian Radio Symphony Orchestra, captivating audiences at renowned festivals with his virtuosic technique and creative interpretations. In addition to his performances, he dedicates himself to teaching and inspires young musicians as a lecturer. His exceptional musicality and creativity have earned him numerous awards, making him a pivotal figure on the percussion scene. Gerassimez continuously sets new standards and enriches the music world with his innovative contributions. www.alexegerassimez.de

St Michel Strings, based in the city of Mikkeli in eastern Finland, dates back to 1903, when the local music association founded an orchestra. This eventually became a full time professional ensemble, and in 1990 gained public funding from the city of Mikkeli. From 2012 until 2016 the orchestra's music director was Sasha Mäkilä. Erkki Lasonpalo and Daniel Raiskin were the orchestra's artistic partners from 2017 until 2019, and Lasonpalo was appointed chief conductor in 2020. St Michel Strings has won acclaim for its innovative programming and is also known for its eagerness to collaborate with young composers from Finland and abroad. The ensemble engages in numerous partnerships, regularly performing joint concerts with other ensembles. <https://mikkelinkaupunginorkesteri.fi>

At the heart of the **Lahti Symphony Orchestra**'s activity is a wide-ranging series of symphony concerts, performances of lighter music and events for young people. The orchestra is based at the Sibelius Hall, famed for its outstanding acoustics. Its chief conductors (and artistic directors of the orchestra's renowned Sibelius Festival) have included Osmo Vänskä, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu, Dima Slobodeniouk and Dalia Stasevska. Anja Bihlmaier was principal guest conductor from 2020 until 2023, and Hannu Lintu is artistic partner from 2025 onwards. The Lahti Symphony Orchestra has appeared at many prestigious festivals and at leading venues all over the world, and has made numerous international tours. Its worldwide acclaim owes much to its extensive catalogue of recordings and online concerts.

www.sinfoniahti.fi

Erkki Lasonpalo studied conducting with Jorma Panula in 2007 and at the Sibelius Academy in Helsinki with Leif Segerstam, where he was awarded a Wegelius Foundation grant and graduated with the highest honours in 2012. He also studied the violin at the Sibelius Academy and remains a member of the Postiglione String Quartet. Lasonpalo has conducted all the major orchestras in Finland and has become a regular guest with Finnish opera companies. Internationally, too, he has given acclaimed performances. Erkki Lasonpalo is chief conductor of St Michel Strings and artistic director of Lappeenranta City Orchestra. Since 2023 he has been artistic director of the Mikkeli Music Festival. He is also chief conductor of the Tapiola and Vivo youth orchestras.

<https://erkkilasonpalo.com>

German-born **Anja Bihlmaier**'s musical intuition, inspiring charisma and ability to combine passion with precision have made her one of the leading conductors of her generation. She has been chief conductor of the Residentie Orkest in The Hague since August 2021, and was principal guest conductor of the Lahti Symphony

Orchestra from 2020 until 2023. She has conducted all the leading Nordic orchestras as well as, for example, the London Philharmonic Orchestra, Orchestre National du Capitole de Toulouse, Sydney Symphony Orchestra, Mahler Chamber Orchestra and hr-Sinfonieorchester Frankfurt. A passionate opera conductor, Bihlmaier has held positions at the Hanover State Opera, the Chemnitz Theatre and the Kassel State Theatre and given guest performances at the Malmö Opera, the Vienna Volksoper, the Norske Opera in Oslo and the Glyndebourne Festival.

<https://anjabihlmaier.de>

Sharon Bezaly

Photo: © David Kornfeld

Kalevi Aho

Suomen kansainvälisesti tunnetuimpiin nykysäveltäjiin kuuluva Kalevi Aho syntyi Forssassa maaliskuun 9. päivänä 1949. Hän alkoi soittaa viulua 10-vuotiaana, ja samaan aikaan syntyivät jo hänen ensimmäiset sävellyksensä. Syksystä 1968 Aho opiskeli viulunsoittoa ja sävellystä Sibelius-Akatemiassa, jossa hänen sävellysopettajanaan oli Einojuhani Rautavaara.

Suoritettuaan keväällä 1971 sävellysdiplomin Aho jatkoi 1971–72 opintojaan Berliinissä (Staatliche Hochschule für Musik und darstellende Kunst) Boris Blacherin johdolla. Vuodesta 1974 vuoteen 1988 Aho työskenteli Helsingin yliopiston musiikkitieteen lehtorina ja vuosina 1988–1993 Sibelius-Akatemian sävellyksen professorina. Syksystä 1993 hän on toiminut Helsingissä vapaana säveltäjänä.

Ahon tuotannon keskeinen osa muodostuu laajamuotoisista orkesteri- ja kamarimusiikkiteoksista. Hänen tuotantoonsa kuuluu tähän mennessä (kevät 2025) viisi oopperaa (1978–2013), 18 sinfoniaa (1969–2023), 43 konserttoa eri soolosoittimille ja orkesterille (1981–2025), kolme kamarisinfoniaa jousille sekä runsaasti muuta orkesteri-, kamarimusiikki-, soolosoitin- ja vokaalimusiikkia.

Hän on tehnyt lisäksi lukuisia sovituksia tai täydennyksiä muiden säveltäjien tuotannosta. Tärkein näistä on Uno Klamin keskeneräisen baletin *Pyörteitä* täydentäminen. Aho toimi Sinfonia Lahden nimikkosäveltäjänä vuodesta 1992 aina vuoteen 2011, jolloin hänet nimitettiin orkesterin kunniasäveltäjäksi.

Aho on tullut tunnetuksi myös ahkerana musiikkikirjoittajana, joka on puheissaan ja kirjoituksissaan ottanut usein kriittisesti kantaa Suomen kulttuuri- ja yhteiskuntapolitiikkaan. Suomalaisen kulttuurielämän eri organisaatioissa hänellä on ollut monia tärkeitä tehtäviä.

Konsertto alttohuilulle ja jousille (2021)

Sävelsin alttohuilukonserttoni romanialaisen, nykyisin Wienissä asuvan huilistin Matei Ioachimescun aloitteesta ja omistin sen myös hänelle. Matei piti suuresti huilukonsertostani (2002), jota hän oli esittänyt kahdesti Romaniassa (Bukarestissa ja Clujssa; molemmissa esityksissä kapellimestarina toimi Gabriel Bebeșelea), ja kun tapasin Matein Wienissä tammikuussa 2020, hän kysyi, haluaisinko kirjoittaa hänelle uuden huilukonserton. Koska yksi vuoden 2020 sovituista projekteistani oli säveltää kaksoiskonsertto huilulle ja harpulle, ehdotin Mateille alttohuilukonserttoa normaalin huilukonserton sijaan.

Alttohuilu ei ole voimakasääninen instrumentti, ja sovimme Matein kanssa, että orkesterina olisi pelkkä jousiorkesteri ilman puhaltimia ja lyömäsoittimia.

Konsertossa on kuusi yhtäjaksoisesti soitettavaa osaa. Teos alkaa hitaalla, sala-peräisellä musiikilla (*Misterioso*), jota seuraa nopea, virtuoosisempi ja dramaattisempi osa (*Allegro molto*). Lyhyt, oikullinen *Interludio* johtaa *Allegroon*, jossa solisti vaihtaa soittimensa bassohuiluun. Jouset soittavat osassa nyt lähinnä flageolettiäänä, ja neljännen osan lopussa solisti tuottaa bassohuilusta myös lyömäsoittimaisia, sylkäistyjä ääniä. Tätä seuraa konserton dramaattisin osa, *Furioso*, jossa solisti siirtyy taas alttohuiluun, ja hitaassa viimeisessä osassa *Epilogissa*, musiikki vähitellen häipyä pois.

Aloitin alttohuilukonserton säveltämisen marraskuussa 2020, ja se valmistui tammikuun 2021 alussa. Matei Ioachimescu kantaesitti teoksen Skopjessa, Pohjois-Makedoniassa 17.3.2022; Pohjois-Makedonian sinfoniaorkesteria johti Gabriel Bebeșelea).

Kuutamokonsertto

(Kaksoiskonsertto alttoviululle, lyömäsoittimille ja orkesterille; 2020)

Sävelsin kaksoiskonserttoni alttoviululle ja lyömäsoittimille Berliinissä asuvan muusikkoparisunnan Hiyoli Togawan ja Alexej Gerassimezin aloitteesta. Olin säveltänyt Hiyolille vuonna 2016 jo teoksen *Solo XII – In memoriam EJR* alttoviululle, ja hän oli esittänyt Saksassa lisäksi alttoviulukonsertoani.

Alexej Gerassimez on puolestaan soittanut lyömäsoitinkonsertoani *Sieidi* useaan kertaan Saksassa, Suomessa ja Tšekissä. Kun hän esitti *Sieidin* syyskuun lopulla 2018 Essenin orkesterin solistina, menin paikalle, ja tuolloin Hiyoli ja Alexej ehdottivat, että tekisin heille kaksoiskonserton. Lupauduin mielelläni säveltämään näin loistaville muusikoille konsertoivan sävellyksen.

Joulukuussa 2019 Alexej soitti *Sieidi*-konserton Oulussa. Kävin kuuntelemassa konsertin, ja hän antoi ehdotuksia kaksoiskonsertossa käytettäviksi lyömäsoittimiksi. Tammikuun alussa 2020 pääsin aloittamaan sävellystyön. Käydessäni Berliinissä tammikuun 2020 lopulla kävin samalla Alexejn lyömäsoitinvarastossa, jossa hän esitteli minulle instrumenttejaan ja saatoin niitä itsekin kokeilla. Samalla päätin pitkälti, mitä kaikkia lyömäsoittimia otan mukaan teokseen. Konsertto valmistui maaliskuun lopulla 2020.

Solistisen alttoviulun ja lyömäsoittimien yhdistäminen konsertoivassa sävellyksessä ei ollut vallan yksinkertainen asia. Lyömäsoittaja soittaa teoksessa vain harvoja instrumentteja, joita ei yleensä kuulla orkesterikonserteissa. Lyömäsoittimistona on pelkästään kuugongi (saks. *Mondgong*; vanha kiinalainen instrumentti, jonka sointi lähenee tamtamia), waterphone, hang drum (käsin soitettava metallista taottu, tonaalisesti viritetty instrumentti, ikään kuin steel drummin kehitetty versio), 9 suurta erivireistä (thai)gongia, suuri sotilasrumpu sekä jousella soitettava vibrafoni.

Ennen sävellystyön aloittamista kuuntelin paljon vanhaa japanilaista musiikkia, ja innostuin erityisesti ritualistisesta *gagaku*-musiikista. Konserton alussa onkin

kuultavissa kaikuja tästä yli 1000 vuotta vanhasta hienosta musiikkitraditiosta. *Gagaku*-musiikissa tavattava *shō*-instrumentti antoi idean käyttää yhtenä orkesteri-instrumenttina myös harmonikkaa luomassa taustalle hiljaisia sointikenttiä.

Teoksessa on kuusi yhtäjaksoisesti soitettavaa osaa. Konserton ensimmäinen osa *Largamente* alkaa mystisesti ja viipyilevästi. Osassa kuullaan myös waterphone-kadenssi, ja sen orkesterivälisoittoja vallitsee melodinen heterofonia (eri soittimet soittavat samaa melodiaa hiukan eri tavoin, eri rytmissä). Toisena osana on hang drumin säestämä lyhyehkö alttoviulukadenssi, jota vallitsevat alttoviulun huiluaänet.

Kolmas osa, *Con moto*, on nopea, solisteille koko konserton virtuoosisin, ja osa kasvaa väkevään huipennukseen. Lopussa alkupuolta vallinneet nopeat hang drumin kuviot alkavat asteittain hidastua, ja alttoviulu kipuaa yläsävelin vähitellen yli otelaudan, instrumentin äärimmäisiin korkeuksiin laskeutuakseen sieltä alas, erittäin pitkään, hiljaiseen ja häipyvään c-säveleen, jossa ikään kuin ajan kulku hetkeksi kokonaan pysäytetään.

Neljäs osa, *Largo* on taas hidasa. Osa alkaa jousella soitettavan waterphonon yksittäisin sävelin, kunnes jatkossa gongit vallitsevat lyömäsoitinosuutta. Hauraasti alkava alttoviuluosuus muuttuu yhä intensiivisemmäksi, ja orkesterin huippukohdan jälkeen myös virtuoosisemmaksi. Osan loppu etäännyttävä alttoviulun pitkään, nousevaan huiluaänigligssandoon, joka johtaa viidenteen osaan, *Cantoon*.

Canto-osana on vain muutamien soittimien säestämä kaunis, viipyilevä alttoviulukadenssi, jossa solisti laulaa ja soittaa samanaikaisesti. Kuudetta osaa, *Epilogia* vallitsevat taas gongien nopeat kuviot. Solistinen alttoviulu muuttuu osan suuressa huipennuksessa orkesterisoittimeksi, joka kaksintaa orkesterin viuluja. Tämän jälkeen musiikki rauhoittuu, ja koodaa valitsevat alttoviulun keinuvat, rauhalliset kuviot, joita kuugongi, waterphone ja hang drum säestävät. Viimeisenä kuullaan alttoviulun hyvin pitkä, oheneva ja katoava g-sävel ja kuugongin kaksi hiljaista lyöntiä.

Olen omistanut konserton Hiyoli Togawalle ja Alexej Gerassimezille, ja annoimme sille yhdessä lisänimen ”Kuutamokonsertto” teoksen maailmankantaesityksen yhteydessä Lahdessa 31.3.2022.

© *Kalevi Aho 2025*

Vain harvat muusikot ovat tehneet enemmän rikastaakseen soittimensa ohjelmistoa kuin *Sharon Bezaly*. Brittilehti *The Times* on kuvannut häntä ”Jumalan lahjaksi huilunsoitolle”, ja *BBC Music Magazine* on nimennyt hänet maailman parhaaksi huilistiksi. Bezalyn vaikuttava taiteentekeminen ja seikkailuhenkisyys musiikin maailmassa peilautuvat pitkänä listana hänelle kirjoitettuja konserttoja ja muita teoksia. Hän on myös herättänyt henkiin monia unohduksiin vaipuneita teoksia ja esittänyt niitä vakio-ohjelmiston ohessa huippuorkesterien ja -kapellimestarien kanssa ympäri maailman mm. Sydneyn oopperatalossa, Wienin Musikvereinissa, Suntory Hallissa ja Carnegie Hallissa sekä BBC Proms -festivaalilla. Bezaly on Ruotsin kuninkaallisen musiikkiakatemian ainaisjäsen. www.bezaly.com

Hiyoli Togawa on utelias ja monipuolinen alttoviulisti. Hänen musiikillinen matkansa alkoi lapsena viulunsoitolla, mutta alttoviulusta hän löysi oman äänensä. Hän on opiskellut arvostettujen opettajien johdolla ja voittanut useita kilpailuja. Uteliaisuus ja avoimuus kantavat tämän saksalais-japanilais-australialaisen alttoviulistin elämää, ja hän puhuu sujuvasti kolmea äidinkieltään. Taiteilijana hän rakentaa siltoja ihmisten, kulttuurien ja taiteiden välille yhdistäen musiikkia maalaukseen, videotaiteseen, kirjallisuuteen ja tanssiin. Hän esiintyy solistina ja kamarimuusikkona Euroopassa ja Japanissa tehden yhteistyötä tunnettujen taiteilijoiden ja arvostettujen festivaalien kanssa. Togawa on julkaissut useita äänitteitä ja omistautuu innovatiivisille projekteille. www.hiyoli-togawa.com

Essenissä syntynyt **Alexej Gerassimez** on arvostettu saksalainen multiperkussionisti ja säveltäjä, joka tunnetaan monipuolisista ja kekseliäistä esityksistään. Hänen ohjelmistonsa kattaa niin klassisen musiikin kuin nykymusiikin sekä omat sävellyksensä. Gerassimez esiintyy solistina maailman huippuorkesterien, kuten Baijerin radion sinfoniaorkesterin, kanssa ja hurmaa yleisönsä maineikkailla festivaaleilla virtuoosisella tekniikallaan ja luovilla tulkinnoillaan. Konsertoinnin lisäksi hän on omistautunut opettamiselle ja inspiroi nuoria muusikoita luennoitsijana. Hänen poikkeuksellinen musikaalisuutensa ja luovuutensa ovat tuoneet hänelle lukuisia palkintoja tehden hänestä merkittävän lyömäsoitinvaikuttajan. Gerassimez asettaa jatkuvasti uusia standardeja ja rikastuttaa musiikkimaailmaa innovatiivisilla hankkeillaan.

www.alexegerassimez.de

Mikkelin kaupunginorkesterin juuret juontavat vuoteen 1903, jolloin Mikkelin Musiikinystävien yhdistys perusti orkesterin. Siitä kehittyi myöhemmin täysipäiväinen ammattiorkesteri, joka sai kaupungin julkisen rahoituksen vuonna 1990. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi Sasha Mäkilä vuosina 2012–16. Erkki Lasonpalo ja Daniel Raiskin olivat orkesterin taiteellisia partnereita vuosina 2017–19, ja Lasonpalo nimitettiin ylikapellimestariksi vuonna 2020. Mikkelin kaupunginorkesteri on saanut kiitosta innovatiivisesta ohjelmistostaan ja tunnetaan yhteistyöstään nuorten säveltäjien kanssa sekä Suomesta että ulkomailta. Orkesteri tekee tiivistä yhteistyötä muiden kokoonpanojen kanssa ja esiintyy säännöllisesti yhteiskonserteissa.

<https://mikkelinkaupunginorkesteri.fi>

Sinfonia Lahden (Lahden kaupunginorkesteri) toiminnan ytimessä on laaja ja monipuolinen sinfoniakonserttien sarja, jota täydentävät laadukkaat viihdekonsertit sekä alueen lapsille ja nuorille suunnattu toiminta. Orkesterin koti on erinomaisesta akustiikastaan tunnettu Sibeliustalo. Orkesterin vakituisia kapellimestareita ja

Sibelius-festivaalin taiteellisia johtajia ovat olleet Osmo Vänskä, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu, Dima Slobodeniouk ja Dalia Stasevska. Anja Bihlmaier toimi orkesterin päävierailijana vuosina 2020–23, ja Hannu Linnun kausi taiteellisena partnerina alkaa syksyllä 2025. Sinfonia Lahti on esiintynyt useilla merkittävillä festivaaleilla ja musiikkiareenoilla ympäri maailman tehden lukuisia ulkomaankiertueita. Orkesteri laaja tunnettuus maailmalla pohjautuu pitkälti sen laajaan levytyskatalogiin ja verkkokonsertteihin. www.sinfonia-lahti.fi

Erkki Lasonpalo opiskeli orkesterinjohtoa Jorma Panulan johdolla vuonna 2007 ja Leif Segerstamin oppilaana Sibelius-Akatemiassa, jossa sai Wegelius-säätiön apurahan ja valmistui korkeimmilla arvosanoilla vuonna 2012. Lasonpalo on myös opiskellut viulunsoittoa Sibelius-Akatemiassa ja on edelleen jäsenenä Postiglione-jousikvartetissa. Lasonpalo on johtanut kaikkia merkittäviä suomalaisia orkestereita ja esiintyy säännöllisesti vierailevana kapellimestarina suomalaisissa oopperatuotannoissa. Hän on saanut kiitosta esiintymisistään myös kansainvälisesti. Erkki Lasonpalo toimii Mikkelin kaupunginorkesterin ylikapellimestarina sekä Lappeenrannan kaupunginorkesterin taiteellisena johtajana. Vuodesta 2023 lähtien hän on toiminut Mikkelin Musiikkijuhlien taiteellisena johtajana. Hän on myös Tapiolan nuorten sinfonikoiden pääkapellimestari ja Sinfoniaorkesteri Vivon taiteellinen johtaja. <https://erkkilasonpalo.com>

Saksalaissyntyisen **Anja Bihlmaierin** musiikillinen intuitio, inspiroiva karisma sekä kyky yhdistää intohimo ja tarkkuus ovat tehneet hänestä yhden sukupolvensa merkittävistä kapellimestareista. Elokuusta 2021 lähtien hän on toiminut Haagissa Residentie Orkesterin pääkapellimestarina, ja vuosina 2020–23 hän toimi Sinfonia Lahden päävierailijana. Hän on johtanut kaikkia Pohjoismaiden merkittäviä orkestereita sekä esimerkiksi Lontoon filharmonista orkesteria, Toulousen Orchestre

National du Capitolea, Sydneyn sinfoniaorkesteria, Mahler-kamariorkesteria ja Frankfurtin hr-Sinfonieorchesteria. Intohimoisena oopperakapellimestarina Bihlmaier on toiminut Hannoverin valtionoopperassa, Chemnitzin teatterissa ja Kasselin valtionoopperassa sekä vierailut muun muassa Malmön oopperassa, Wienin Volksoperissa, Norjan kansallisoopperassa Oslossa ja Glyndebournen festivaalilla.

<https://anjabihlmaier.de>

Alexej Gerassimez & Hiyoli Togawa

Photo: © Anne Hornemann

Kalevi Aho

Kalevi Aho, einer der bedeutendsten zeitgenössischen Komponisten Finnlands, wurde am 9. März 1949 in Forssa in Südfinnland geboren. Ab dem Alter von zehn Jahren erhielt er in seiner Heimatstadt Violinunterricht, und aus derselben Zeit stammen seine ersten Kompositionen. Ab Herbst 1968 studierte er Violine und Komposition an der Sibelius-Akademie in Helsinki; sein Kompositionslehrer war Einojuhani Rautavaara.

Nach seinem Abschluss (1971) setzte Kalevi Aho seine Studien als Schüler von Boris Blacher an der Staatlichen Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Berlin fort (1971/72). Von 1974 bis 1988 war er Dozent für Musikwissenschaft an der Universität von Helsinki, von 1988 bis 1993 Professor für Komposition an der Sibelius-Akademie. Seit Herbst 1993 arbeitet er als freischaffender Komponist in Helsinki.

Der Schwerpunkt von Ahos Schaffen liegt auf großformatigen Orchester-, Kammer- und Vokalwerken. Zum jetzigen Zeitpunkt (Frühjahr 2025) hat er u.a. fünf Opern (1978–2013), 18 Symphonien (1969–2023), 43 Konzerte (1981–2025), drei Kammersymphonien für Streichorchester, weitere Orchester- und Vokalkompositionen sowie zahlreiche Werke für Kammerensemble und Soloinstrumente komponiert.

Außerdem hat er eine Reihe von Werken anderer Komponisten neu arrangiert und orchestriert; hervorzuheben ist dabei etwa die Fertigstellung von Uuno Klamis unvollendetem Ballett *Pyörteitä* (Wirbel). Im Jahr 1992 ernannte das Lahti Symphony Orchestra Kalevi Aho zu seinem Composer-in-Residence; seit 2011 ist er Ehrenkomponist dieses Orchesters.

In Finnland hat sich Aho auch als produktiver Musikschriftsteller einen Namen gemacht. Mit seinen Schriften und Reden begleitet er die finnische Kultur- und Sozialpolitik kritisch; im finnischen Kulturleben hat er eine Reihe wichtiger Positionen inne.

Konzert für Altflöte und Streicher (2021)

Mein Altflötenkonzert habe ich auf Initiative des in Rumänien geborenen und in Wien lebenden Flötisten Matei Ioachimescu komponiert, dem es auch gewidmet ist. Matei mochte mein Flötenkonzert (2002), das er in Bukarest und Cluj-Napoca (beide Male mit Gabriel Bebeșelea als Dirigent) aufgeführt hatte, sehr, und als ich ihn im Januar 2020 in Wien traf, fragte er mich, ob ich bereit wäre, ein neues Flötenkonzert für ihn zu schreiben. Da eines meiner anderen Projekte im Jahr 2020 darin bestand, ein Doppelkonzert für Flöte und Harfe (für einen anderen Flötisten) zu komponieren, schlug ich Matei ein Altflötenkonzert anstelle eines Konzerts für die normale Flöte vor.

Da die Altflöte kein lautes Instrument ist, haben wir uns auch darauf geeinigt, dass das Orchester nur aus Streichern und nicht aus Bläsern oder Schlagzeug bestehen soll.

Das Konzert hat sechs Sätze, die ohne Unterbrechung gespielt werden. Es beginnt mit langsamer, geheimnisvoller Musik (*Misterioso*), auf die ein schneller, virtuoser und dramatischer Satz folgt (*Allegro molto*). Ein kurzes, kapriziöses *Interludio* führt zu einem *Allegro*, in dem der Solist das Instrument wechselt und die Bassflöte spielt. Hier spielen die Streicher vor allem Flageolets, und am Ende des vierten Satzes muss der Solist auch perkussive Klänge auf der Bassflöte erzeugen, wie zum Beispiel durch Spucken. Es folgt der dramatischste Satz des Konzerts, *Furioso*, in dem der Solist zur Altflöte zurückkehrt. Im langsamen letzten Satz, dem *Epilog*, verklingt die Musik nach und nach.

Ich begann mit der Arbeit an der Komposition im November 2020, und das Stück wurde Anfang Januar 2021 fertiggestellt. Die Uraufführung fand in Skopje (Nordmazedonien) statt; Matei Ioachimescu war der Solist, und das Philharmonische Orchester von Nordmazedonien wurde von Gabriel Bebeșelea geleitet.

Mondscheinkonzert

(Doppelkonzert für Viola, Schlagzeug und Orchester; 2020)

Mein Doppelkonzert für Viola und Schlagzeug habe ich auf Initiative des in Berlin lebenden Musikerpaars Hiyoli Togawa und Alexej Gerassimez komponiert. Ich hatte bereits 2016 ein Werk für Hiyoli komponiert, *Solo XII – In memoriam EJR* für Viola, und sie hatte auch mein Bratschenkonzert in Deutschland aufgeführt.

Alexej Gerassimez seinerseits hat mein Schlagzeugkonzert *Siiedi* mehrmals in Deutschland, Finnland und der Tschechischen Republik aufgeführt. Als er das Stück Ende September 2018 als Solist mit den Essener Philharmonikern aufführte, besuchte ich das Konzert, und damals schlugen Hiyoli und Alexej vor, dass ich ein Doppelkonzert für sie komponieren sollte. Ich habe gerne zugestimmt, ein Konzert für solch brillante Musiker zu schreiben.

Im Dezember 2019 spielte Alexej *Siiedi* in Oulu in Nordfinnland. Ich hörte mir das Konzert an, und er machte Vorschläge für Schlaginstrumente, die in dem Doppelkonzert verwendet werden könnten. Anfang Januar 2020 konnte ich mit der Komposition beginnen. Bei meinem Besuch in Berlin Ende des Monats besuchte ich Alexeys Schlagzeuglager, wo er mir seine Instrumente zeigte und ich sie selbst ausprobieren konnte. Gleichzeitig entschied ich mehr oder weniger, welche Schlaginstrumente ich in das Stück aufnehmen würde. Das Konzert wurde Ende März 2020 fertiggestellt.

Die Kombination von Solo-Bratsche und Schlagzeug in einem Werk für die konzertante Aufführung war keine einfache Angelegenheit. Der Schlagzeuger spielt in dem Werk nur wenige Instrumente, die normalerweise nicht in Orchesterkonzerten zu hören sind: den Mondgong (ein altes chinesisches Instrument mit einem dem Tamtam ähnlichen Klang), ein Waterphone, eine hang drum (ein handgespieltes, tonal gestimmtes, aus Metall geschmiedetes Instrument, wie eine weiterentwickelte Version der steel drum), neun große (thailändische) Gongs in verschiedenen Ton-

lagen, eine große Militärtrommel und ein mit einem Bogen gespieltes Vibraphon.

Bevor ich mit der Komposition des Stücks begann, hörte ich viel alte japanische Musik, und besonders inspiriert hat mich die rituelle Gagaku-Musik. Zu Beginn des Konzerts hört man daher Anklänge an diese schöne, mehr als 1.000 Jahre alte Musiktradition. Das *shō*, ein Instrument, das in der Gagaku-Musik vorkommt, brachte mich auf die Idee, das Akkordeon als eines der Orchesterinstrumente einzusetzen, das im Hintergrund leise Klänge erzeugt.

Das Stück besteht aus sechs durchgehenden Sätzen. Der erste dieser Sätze, *Largamente*, beginnt geheimnisvoll und zögernd. Er enthält eine Kadenz für das Waterphone, und seine Orchesterzwischenstücke werden von melodischer Heterophonie beherrscht (verschiedene Instrumente spielen dieselbe Melodie auf leicht unterschiedliche Weise und mit verschiedenen Rhythmen). Der zweite Satz besteht aus einer kurzen Bratschenkadenz, die von einer hang drum begleitet wird, dominiert von den Flageolets der Bratsche.

Der dritte Satz, *Con moto*, ist nicht nur schnell, sondern auch der virtuoseste des gesamten Konzerts für die Solisten und steigert sich zu einem kraftvollen Höhepunkt. Gegen Ende werden die schnellen hang drum-Muster, die den ersten Teil des Satzes beherrschten, allmählich langsamer, und die Bratsche klettert in das höchste Register des Instruments, über das Griffbrett, um von dort zu einem sehr langen, ruhigen Ton C abzusteigen, der verklingt. Hier ist es für einen Moment so, als ob der Lauf der Zeit vollständig angehalten wird.

Der vierte Satz, *Largo*, beginnt mit einzelnen Tönen aus dem Waterphone, die mit einem Bogen gespielt werden; später dominieren Gongs den Schlagzeugpart. Die Bratschenstimme, die zart beginnt, wird immer intensiver und nach dem orchestralen Höhepunkt immer virtuoser. Das Ende des Satzes mündet in ein langes, ansteigendes Glissando in Obertönen, das in den fünften Satz, den *Canto*, überleitet.

Der *Canto* ist eine schöne, lang anhaltende Bratschenkadenz, die nur von

wenigen Instrumenten begleitet wird und in der der Solist gleichzeitig singt und spielt. Der sechste Satz, der *Epilog*, wird wieder von schnellen Gongmotiven dominiert. Auf dem großen Höhepunkt des Satzes wird die Solobratsche als Orchesterinstrument eingesetzt und verdoppelt die Orchesterviolen. Danach beruhigt sich die Musik, und die Coda wird von schwankenden, ruhigen Motiven der Bratsche dominiert, begleitet von Mondgong, Waterphone und hang drum. Zum Schluss erklingt ein sehr langer Ton (G) der Bratsche, der im Nichts verklingt, und zwei leise Schläge des Mondgongs.

Das Konzert ist Hiyoli Togawa und Alexej Gerassimez gewidmet. Im Zusammenhang mit der Uraufführung des Werks in Lahti am 31. März 2022 haben die Widmungsträger und ich den Untertitel „Mondscheinkonzert“ hinzugefügt.

© *Kalevi Aho* 2025

Nur wenige Musiker haben das Repertoire ihres Instruments so bereichert wie **Sharon Bezaly**. Sie wurde von der *Times* (UK) als „Gottes Geschenk an die Flöte“ bezeichnet und vom *BBC Music Magazine* zur besten Flötistin der Welt gekürt. Ihre einflussreiche Kunstfertigkeit und ihr musikalischer Abenteuergeist spiegeln sich in der langen Liste von Konzerten und anderen Stücken wider, die für sie geschrieben wurden. Bezaly hat neben dem Standardrepertoire auch vielen schönen, in Vergessenheit geratenen Stücken neues Leben eingehaucht und ist weltweit mit Spitzenorchestern und -dirigenten aufgetreten, u. a. im Sydney Opera House, im Wiener Musikverein, in der Suntory Hall und der Carnegie Hall sowie bei den BBC Proms. Sie ist Mitglied auf Lebenszeit der Königlich Schwedischen Musikakademie.

www.bezaly.com

Hiyoli Togawa ist eine neugierige und vielseitige Bratschistin. Ihre musikalische Reise begann als geigenspielendes Kind, und sie fand ihre Stimme auf der Bratsche. Sie studierte bei renommierten Mentoren und gewann mehrere Wettbewerbe. Neugierde und Offenheit prägen das Leben der deutsch-japanisch-australischen Bratschistin, und sie spricht ihre drei Muttersprachen fließend. Als Künstlerin baut sie Brücken zwischen Menschen, Kulturen und Künsten und verbindet Musik mit Malerei, Video, Literatur und Tanz. Sie tritt als Solistin und Kammermusikerin in Europa und Japan auf und arbeitet mit namhaften Künstlern und renommierten Festivals zusammen. Sie hat bereits mehrere Aufnahmen veröffentlicht und engagiert sich für innovative Projekte.

www.hiyoli-togawa.com

Alexej Gerassimez, geboren in Essen, ist ein herausragender deutscher Multi-percussionist und Komponist, der für seine vielseitigen und innovativen Auftritte bekannt ist. Sein Repertoire umfasst klassische Musik, zeitgenössische Werke und eigene Kompositionen. Gerassimez konzertiert weltweit als Solist mit renommierten Orchestern wie dem Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks und begeistert das Publikum auf renommierten Festivals mit seiner virtuoson Technik und kreativen Interpretationen. Neben seinen Auftritten widmet er sich dem Unterrichten und inspiriert junge Musiker als Dozent. Seine außergewöhnliche Musikalität und Kreativität haben ihm zahlreiche Auszeichnungen eingebracht und ihn zu einer Schlüsselfigur in der Schlagzeugszene gemacht. Gerassimez setzt immer wieder neue Maßstäbe und bereichert die Musikwelt mit seinen innovativen Beiträgen.

www.alexejgerassimez.de

Die **St. Michel Strings** mit Sitz in der ostfinnischen Stadt Mikkeli gehen auf das Jahr 1903 zurück, als der örtliche Musikverein ein Orchester gründete. Dieses wurde schließlich zu einem professionellen Vollzeit-Ensemble und erhielt 1990 eine

öffentliche Förderung durch die Stadt Mikkeli. Von 2012 bis 2016 war Sasha Mäkilä der musikalische Leiter des Orchesters. Erkki Lasonpalo und Daniel Raiskin waren von 2017 bis 2019 die künstlerischen Partner des Orchesters, und Lasonpalo wurde 2020 zum Chefdirigenten ernannt. St. Michel Strings ist bekannt für seine innovative Programmgestaltung und für seine Bereitschaft, mit jungen Komponisten aus Finnland und dem Ausland zusammenzuarbeiten. Das Ensemble geht zahlreiche Partnerschaften ein und gibt regelmäßig gemeinsame Konzerte mit anderen Ensembles.

<https://mikkelinkaupunginorkesteri.fi>

Im Mittelpunkt der Tätigkeit des **Lahti Symphony Orchestra** steht eine breit gefächerte Reihe von Symphoniekonzerten, Aufführungen leichterer Musik und Veranstaltungen für junge Menschen. Das Orchester ist in der Sibelius-Halle beheimatet, die für ihre hervorragende Akustik bekannt ist. Unter den Chefdirigenten (und künstlerischen Leitern des renommierten Sibelius-Festivals) des Orchesters waren Osmo Vänskä, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu, Dima Slobodeniouk und Dalia Stasevska. Anja Bihlmaier war von 2020 bis 2023 Erste Gastdirigentin, und Hannu Lintu ist ab 2025 künstlerischer Partner. Das Lahti Symphony Orchestra ist bei vielen renommierten Festivals und in führenden Konzertsälen auf der ganzen Welt aufgetreten und hat zahlreiche internationale Tourneen unternommen. Sein weltweites Renommee verdankt es vor allem seinem umfangreichen Katalog von Aufnahmen und Online-Konzerten.

www.sinfonia-lahti.fi

Erkki Lasonpalo studierte 2007 Dirigieren bei Jorma Panula und an der Sibelius-Akademie in Helsinki bei Leif Segerstam, wo er ein Stipendium der Wegelius-Stiftung erhielt und 2012 mit der höchsten Auszeichnung abschloss. Er studierte auch Violine an der Sibelius-Akademie und ist Mitglied des Postiglione-Streichquartetts. Lasonpalo hat alle großen Orchester Finnlands dirigiert und ist regel-

mäßiger Gast an finnischen Opernhäusern. Auch im Ausland hat er gefeierte Auftritte absolviert. Erkki Lasonpalo ist Chefdirigent der St. Michel Strings und künstlerischer Leiter des Lappeenranta City Orchestra. Seit 2023 ist er künstlerischer Leiter des Mikkeli-Musikfestivals. Außerdem ist er Chefdirigent des Tapiola- und des Vivo-Jugendorchesters. <https://erkkilasonpalo.com>

Anja Bihlmaiers musikalische Intuition, ihr inspirierendes Charisma und ihre Fähigkeit, Leidenschaft mit Präzision zu verbinden, haben sie zu einer der führenden Dirigentinnen ihrer Generation gemacht. Seit August 2021 ist sie Chefdirigentin des Residentie Orkest in Den Haag und war von 2020 bis 2023 Erste Gastdirigentin des Lahti Symphony Orchestra. Sie hat alle führenden nordischen Orchester sowie beispielsweise das London Philharmonic Orchestra, das Orchestre National du Capitole de Toulouse, das Sydney Symphony Orchestra, das Mahler Chamber Orchestra und das hr-Sinfonieorchester Frankfurt dirigiert. Als leidenschaftliche Operndirigentin war Bihlmaier an der Staatsoper Hannover, am Theater Chemnitz und am Staatstheater Kassel tätig und gastierte an der Oper Malmö, der Wiener Volksoper, der Norske Opera in Oslo und beim Glyndebourne Festival. <https://anjabihlmaier.de>

Kalevi Aho

L'un des plus importants compositeurs contemporains de Finlande, Kalevi Aho est né à Forssa dans le sud du pays, le 9 mars 1949. Il a commencé ses études de violon dans sa ville natale à l'âge de dix ans et ses premières compositions datent aussi de cette époque. Il entre à l'automne 1968 à l'Académie Sibelius à Helsinki dans la classe de violon ainsi que dans celle de composition d'Einojuhani Rautavaara.

Après avoir obtenu son diplôme en composition (1971), Kalevi Aho poursuit ses études à Berlin (1971–72) en tant qu'élève de Boris Blacher à la Staatliche Hochschule für Musik und darstellende Kunst. Il donne des cours de musicologie à l'Université d'Helsinki de 1974 à 1988 et, de 1988 à 1993, enseigne la composition à l'Académie Sibelius. Il travaille en tant que compositeur indépendant à Helsinki depuis l'automne 1993.

Le travail de Aho se compose principalement d'œuvres de grande dimension pour orchestre, de musique de chambre et de compositions vocales. À ce jour (printemps 2025), son catalogue comptait cinq opéras (1978–2013), dix-huit symphonies (1969–2023), quarante-trois concertos (1981–2025), trois symphonies de chambre pour orchestre à cordes, ainsi que des compositions orchestrales et vocales en plus d'un grand nombre d'œuvres pour ensembles de chambre et pour instruments solos. Il a également réalisé plusieurs arrangements et orchestrations d'œuvres d'autres compositeurs. Le projet le plus important dans cette veine a été l'achèvement du ballet *Pyörteitä* [Tourbillons] d'Uuno Klami. En 1992, l'Orchestre symphonique de Lahti a nommé Kalevi Aho compositeur en résidence puis, en 2011, compositeur lauréat.

En Finlande, Aho a également acquis une réputation de commentateur assidu des politiques culturelles et sociales de son pays. Avec ses essais, ses présentations, ses chroniques et de nombreux autres écrits en plus des responsabilités importantes qu'il assume, il occupe une place bien en vue dans la vie culturelle finlandaise.

Concerto pour flûte alto et cordes (2021)

J'ai composé ce concerto pour flûte alto à l'initiative de Matei Ioachimescu, flûtiste d'origine roumaine établi à Vienne, à qui il est également dédié. Matei a beaucoup aimé mon Concerto pour flûte (2002), qu'il a joué à Bucarest et à Cluj-Napoca (à chaque fois sous la direction de Gabriel Bebeșelea), et lorsque je l'ai rencontré à Vienne en janvier 2020, il m'a demandé si je voulais bien composer un nouveau concerto à son intention. Comme l'un de mes autres projets en 2020 était de composer un double concerto pour flûte et harpe (pour un autre flûtiste), j'ai proposé à Matei un concerto pour flûte alto au lieu d'un concerto pour flûte « normale ».

La flûte alto n'étant pas un instrument à la sonorité puissante, nous avons également convenu que l'orchestre ne se composerait que des cordes, sans vents ni percussions.

Le concerto compte six mouvements joués sans interruption. Il commence par une musique lente et mystérieuse (*Misterioso*), suivie d'un mouvement rapide, plus virtuose et dramatique (*Allegro molto*). *L'Interludio*, bref et capricieux, mène à un *Allegro* dans lequel le soliste change pour la flûte basse. Ici, les cordes jouent principalement des harmoniques et, à la fin du quatrième mouvement, le soliste doit également produire des sons percussifs sur sa flûte basse qui rappellent les crachats. Ce mouvement est suivi du mouvement le plus dramatique du concerto, *Furioso*, dans lequel le soliste revient à la flûte alto. Dans le dernier mouvement lent, *Épilogue*, la musique s'éteint progressivement.

J'ai commencé à travailler sur la composition de cette œuvre en novembre 2020 et je l'ai terminée au début du mois de janvier 2021. La création a eu lieu à Skopje (Macédoine du Nord) ; Matei Ioachimescu était le soliste, et l'Orchestre philharmonique de la Macédoine du Nord était dirigé par Gabriel Bebeșelea.

Concerto clair de lune

(Double Concerto pour alto, percussion et orchestre ; 2020)

J'ai composé mon Double Concerto pour alto et percussion à l'initiative du couple de musiciens berlinois Hiyoli Togawa et Alexej Gerassimez. J'avais déjà composé une œuvre pour Hiyoli en 2016, *Solo XII – In memoriam EJR* pour alto, et elle avait également interprété mon concerto pour alto en Allemagne.

Pour sa part, Alexej Gerassimez a joué mon concerto pour percussions *Sieidi* à plusieurs reprises en Allemagne, en Finlande et en République tchèque. Lorsqu'il a interprété l'œuvre, fin septembre 2018, en tant que soliste avec l'Orchestre philharmonique d'Essen, j'étais présent au concert, et Hiyoli et Alexej m'ont alors suggéré de composer un double concerto pour eux. J'ai accepté avec plaisir d'écrire pour des musiciens aussi brillants.

En décembre 2019, Alexej a joué *Sieidi* à Oulu, dans le nord de la Finlande. J'ai assisté à ce concert et il m'a fait des suggestions concernant les instruments de percussion qui pourraient être utilisés dans le double concerto. Je me suis mis au travail, début janvier 2020. Lors de ma visite à Berlin, plus tard dans le même mois, j'ai visité l'entrepôt de percussions d'Alexej et il m'a montré ses instruments que j'ai pu essayer. J'ai ainsi, par la même occasion, pu décider quels instruments de percussion j'allais inclure dans l'œuvre. Le concerto a été achevé fin mars 2020.

Il n'a pas été facile de combiner un alto et des percussions dans une œuvre destinée à être jouée en concert. Quelques instruments seulement sont requis et ceux-ci ne sont pas de ceux que l'on entend généralement dans les concerts orchestraux : le gong lunaire (un vieil instrument chinois dont la sonorité est similaire à celle du tam-tam), un waterphone, un hang (un instrument à hauteurs déterminées, forgé en métal, comme une version développée du steeldrum et qui se joue avec les mains), neuf grands gongs thaïlandais produisant des hauteurs différentes, un grand tambour militaire et un vibraphone joué à l'archet.

Avant de commencer à composer l'œuvre, j'ai écouté beaucoup de musique ancienne japonaise et j'ai été particulièrement inspiré par la musique rituelle *gagaku*. Au début du concerto, on entend ainsi des échos de cette riche tradition musicale, vieille de plus de mille ans. Le *shō*, un instrument traditionnel de style *gagaku*, m'a donné l'idée d'utiliser l'accordéon au sein de l'orchestre, créant ainsi des sonorités apaisées en arrière-plan.

La pièce compte six mouvements joués sans interruption. Le premier d'entre eux, *Largamente*, commence de manière mystérieuse et prend son temps. Il inclut une cadence pour le waterphone et ses intermèdes orchestraux sont dominés par l'hétérophonie mélodique (plusieurs instruments jouant la même mélodie de manière légèrement différente, avec des rythmes différents). Le deuxième mouvement est une courte cadence pour alto accompagnée d'un tambour suspendu, dominée par les harmoniques de l'alto.

Le troisième mouvement, *Con moto*, est non seulement rapide mais aussi le plus virtuose pour les solistes de tout le concerto, avec une montée en puissance. Vers la fin, les rythmes rapides des tambours suspendus qui ont dominé la première partie du mouvement commencent progressivement à ralentir, et l'alto monte jusqu'au registre le plus élevé de l'instrument, au-dessus de la touche, pour redescendre ensuite vers une très longue note calme, *do*, qui s'évanouit. Ici, pendant un instant, on a l'impression que le temps s'est complètement arrêté.

Le quatrième mouvement, *Largo*, commence par des notes isolées provenant du waterphone joué avec un archet ; plus tard, les gongs dominent la partie des percussions. La partie d'alto, qui commence délicatement, devient de plus en plus intense et, après le climax orchestral, de plus en plus virtuose. Le mouvement conclut par un long *glissando* ascendant en harmoniques qui mène au cinquième mouvement, le *Canto*.

Le *Canto* est une belle et longue cadence d'alto accompagnée de quelques

instruments, dans laquelle le soliste joue et chante en même temps. Le sixième mouvement, l'*Épilogue*, est à nouveau dominé par les motifs rapides aux gongs. Au point culminant du mouvement, l'alto solo est utilisé en tant qu'instrument d'orchestre, doublant les violons. La musique se calme ensuite, et la coda est dominée par des motifs calmes et ondulants de l'alto, accompagnés par le gong lunaire, le waterphone et le tambour suspendu. Enfin, l'alto émet une très longue note (sol) qui s'évanouit dans le vide, et le gong lunaire émet deux coups silencieux.

Le concerto est dédié à Hiyoli Togawa et Alexej Gerassimez. Dans le cadre de la création de l'œuvre à Lahti le 31 mars 2022, les dédicataires et moi-même avons ajouté le sous-titre « Concerto clair de lune ».

© *Kalevi Aho 2025*

Peu de musiciens ont autant contribué à enrichir le répertoire de leur instrument que **Sharon Bezaly**. Décrite par le *Times* (Royaume-Uni) comme « le don de Dieu à la flûte », elle a été désignée comme la meilleure flûtiste du monde par le *BBC Music Magazine*. Son talent artistique influent et son esprit d'aventure se reflètent dans la longue liste de concertos et d'autres pièces écrites pour elle. Elle s'est produite dans le monde entier avec les meilleurs orchestres et chefs d'orchestre, notamment à l'Opéra de Sydney, au Musikverein de Vienne, au Suntory Hall à Tokyo et au Carnegie Hall à New York, ainsi que dans le cadre des BBC Proms. Elle est membre à vie de l'Académie royale de musique de Suède. www.bezaly.com

Hiyoli Togawa est une altiste polyvalente, animée par la curiosité. Son cheminement musical a commencé alors qu'elle était enfant et jouait du violon mais elle a trouvé sa voix dans l'alto. Elle a étudié avec des professeurs renommés qui ont joué des rôles de mentors et a remporté plusieurs concours. La curiosité et l'ouverture

d'esprit caractérisent la démarche de cette altiste germano-japono-australienne, qui parle couramment ses trois langues maternelles. En tant qu'artiste, elle construit des ponts entre les gens, les cultures et les arts et associe la musique à la peinture, la vidéo, la littérature et la danse. Elle se produit en tant que soliste et musicienne de chambre en Europe et au Japon et collabore avec des artistes de renom et des festivals prestigieux. Elle a déjà réalisé de nombreux enregistrements et s'engage dans des projets innovants.

www.hiyoli-togawa.com

Né à Essen, **Alexej Gerassimez** est un multi-percussionniste et compositeur allemand d'exception, réputé pour ses interprétations polyvalentes et novatrices. Son répertoire s'étend de la musique classique aux œuvres contemporaines en passant par ses propres compositions. Gerassimez se produit dans le monde entier en tant que soliste avec des orchestres prestigieux tels que l'Orchestre symphonique de la Radio bavaroise, captivant le public lors de festivals renommés grâce à sa technique virtuose et à ses interprétations créatives. Parallèlement à ses prestations, il se consacre à l'enseignement et inspire de jeunes musiciens en tant que conférencier. Sa musicalité et sa créativité exceptionnelles lui ont valu de nombreuses récompenses, faisant de lui une figure incontournable de la scène de la percussion. Gerassimez établit sans cesse de nouveaux standards et enrichit le monde de la musique avec ses contributions innovantes.

www.alexegerassimez.de

Les débuts des **St Michel Strings**, basé dans la ville de Mikkeli, dans l'est de la Finlande, remontent à 1903 alors que l'association musicale locale a fondé un orchestre. Celui-ci est ensuite devenu un ensemble professionnel à plein temps et, en 1990, a obtenu un financement public de la ville de Mikkeli. De 2012 à 2016, le directeur musical de l'orchestre a été Sasha Mäkilä. Erkki Lasonpalo et Daniel Raiskin ont été les partenaires artistiques de l'orchestre de 2017 à 2019, et Lason-

palo en a été nommé chef principal en 2020. St Michel Strings est apprécié pour sa programmation innovante et connu pour son engagement auprès des jeunes compositeurs finlandais et d'ailleurs. L'ensemble a établi de nombreux partenariats et donne régulièrement des concerts collectifs avec d'autres ensembles.

<https://mikkelinkaupunginorkesteri.fi>

L'importante série de concerts symphoniques, de concerts de musique légère et d'événements pour les enfants et les jeunes constituent le cœur de l'activité de l'**Orchestre symphonique de Lahti**. L'orchestre est domicilié au Palais Sibelius (Sibeliustalo), réputé pour son acoustique exceptionnelle. Ses chefs principaux (et directeurs artistiques du célèbre festival Sibelius dont l'orchestre a la responsabilité) ont été Osmo Vänskä, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu, Dima Slobodeniouk et Dalia Stasevska. Anja Bihlmaier en a été la première cheffe invitée de 2020 à 2023 et Hannu Lintu en est le partenaire artistique depuis 2025. L'Orchestre symphonique de Lahti s'est produit dans des salles de concert renommées à travers le monde ainsi que dans des festivals prestigieux en plus de réaliser de nombreuses tournées internationales. Sa renommée mondiale est en grande partie lié à son vaste catalogue d'enregistrements et de concerts accessibles en ligne.

www.sinfonialahti.fi

Erkki Lasonpalo a étudié la direction d'orchestre avec Jorma Panula en 2007 et à l'Académie Sibelius d'Helsinki avec Leif Segerstam, où il a reçu une bourse de la Fondation Wegelius et obtenu son diplôme avec la plus haute distinction en 2012. Il a également étudié le violon à l'Académie Sibelius et est toujours membre du Quatuor à cordes Postiglione. Lasonpalo a dirigé tous les grands orchestres de Finlande et est devenu un invité régulier des maisons d'opéra finlandaises. Sur la scène internationale, il a également donné des représentations acclamées. Erkki Lasonpalo est chef d'orchestre des St Michel Strings et directeur artistique de l'Orchestre de

la ville de Lappeenranta. Depuis 2023, il est directeur artistique du festival de musique de Mikkeli. Il est également le chef principal des orchestres de jeunes Tapiola et Vivo.

<https://erkkilasonpalo.com>

L'intuition musicale d'**Anja Bihlmaier** originaire d'Allemagne, son charisme inspirant et sa capacité à combiner passion et précision ont fait d'elle l'un des principaux chefs d'orchestre de sa génération. Elle est cheffe d'orchestre principale du Residentie Orkest de La Haye depuis août 2021, et a été première cheffe invitée de l'Orchestre symphonique de Lahti de 2020 à 2023. Elle a dirigé tous les grands orchestres nordiques ainsi que, entre autres, l'Orchestre philharmonique de Londres, l'Orchestre national du Capitole de Toulouse, l'Orchestre symphonique de Sydney, l'Orchestre de chambre Mahler et le hr-Sinfonieorchester de Francfort. Également active dans la fosse, Anja Bihlmaier a occupé des postes à l'Opéra d'État de Hanovre, au Théâtre de Chemnitz et au Théâtre d'État de Kassel, et s'est également produite à l'Opéra de Malmö, au Volksoper de Vienne, au Norske Opera d'Oslo et dans le cadre du Festival de Glyndebourne.

<https://anjabihlmaier.de>

Instrumentarium

Sharon Bezaly: Alto flute: Muramatsu platinum-plated silver with F foot joint
Bass flute: Kotato & Fukushima, silver with B foot joint
Hiyoli Togawa: Viola: Cassini, Modena c. 1690 / Bow: Benoît Rolland

The music on BIS's Hybrid SACDs can be played back in Stereo (CD and SACD) as well as in 5.0 Surround sound (SACD).

Recording Data

Recording: 1st–2nd April 2022 at the Sibelius Hall, Lahti, Finland (Double Concerto)
19th–20th January 2024 at the Mikaeli Concert and Congress Hall, Mikkeli, Finland (Alto Flute Concerto)
Producer: Martin Nagorni (Arcantus Musikproduktion)
Sound engineers: Christian Starke (Double Concerto)
Fabian Frank (Alto Flute Concerto)

Equipment: BIS's recording teams use microphones from Neumann, DPA and Schoeps; audio electronics from RME, Lake People and DirectOut; MADI optical cabling technology, monitoring equipment from B&W, STAX and Sennheiser, and Sequoia and Pyramix digital audio workstations.
Original format: 24-bit / 96 kHz

Post-production: Editing and mixing: Martin Nagorni

Executive producer: Robert Suff

Booklet and Graphic Design

Cover text: © Kalevi Aho 2025
Translations: Andrew Barnett (English); Anna Lamberti (German); Jean-Pascal Vachon (French)
Front cover: Painting by Hiyoli Togawa
Typesetting, lay-out: Andrew Barnett

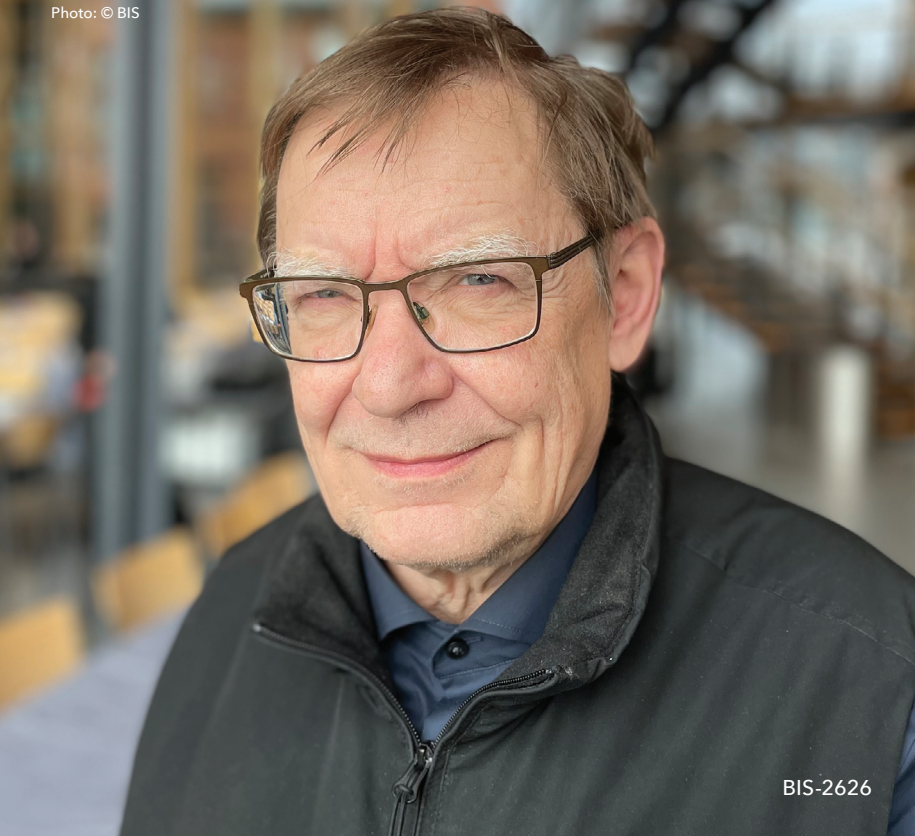
BIS Records is not responsible for the content or reliability of any external websites whose addresses are published in this booklet.

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.
If we have no representation in your country, please contact:
BIS Records AB info@bis.se www.bis.se

BIS-2626 © & © 2025 BIS Records AB, Sweden.

Kalevi Aho

Photo: © BIS

BIS-2626